

Foto: Depositphotos

Bomo leta 2020 še imeli veter v jadrih ali pa se nam lahko ponovi leto 2013?

Vlada ima srečo - na vrvici

Slaba trojka za vlado: največ napredka pri javnih naročilih in turizmu, najmanj pri reformah in izobraževanju.

Goran Novković, GZS

300 milijonov evrov se lahko zviša strošek, če se samo za 1 odstotno točko zvišajo obresti za javni dolg.

Reforma javnega naročanja, ustanovitev in delovanje Slovenske turistične organizacije, ukrepi proti veriženju podjetij in manjša obremenitev energetske intenzivne industrije so področja, ki jih je Vlada RS dokaj celovito uresničila od sprejema Gospodarskega memoranduma na Vrhu slovenskega gospodarstva leta 2014. Ocena Vlade RS pri upoštevanju predlogov gospodarstvenikov, kot so jo podali uslužbenci GZS, je slaba trojka.

Inventura Gospodarskega memoranduma

Pred dvema letoma so gospodarstveniki na Brdu pri Kranju oblikovali 36 prednostnih ukrepov za takrat še novo vlado. Po dveh letih smo na GZS opravili inventuro in jo predstavili letos novembra na 11. Vrhu slovenskega gospodarstva na Bledu. Glavne ugotovitve so naslednje:

1. Gospodarske razmere v Sloveniji so ugodne predvsem zaradi konjunkturo, izvoznih uspehov in uresničevanja ukrepov, pripravljenih do konca leta 2013, predvsem sanacije bank in ukrepov za prestrukturiranje prezadolženih podjetij, pa tudi Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki je omejil prevelike apetite po javni porabi, navkljub hudi krizi.

2. Številni ukrepi iz Gospodarskega memoranduma v času po letu 2013 so pripravljeni ali v delni izvedbi, a jih ovirajo slabosti pri implementaciji.
3. Najbolj kritične so razmere na najbolj kritičnih področjih, kjer bi morali hitro izpeljati reforme.

Med delno izvedenimi ukrepi so denimo davčne blagajne (ne da bi bolj začeli preganjati šušmarje ali zagotovili bolj transparentne inšpekcijske preglede po litovskem vzoru), zgolj malenkostna razbremenitev plač. Med skoraj pripravljenimi ali v začetni fazi so gradbena in prostorska zakonodaja, razpisi za strateška razvojno-inovativna partnerstva (sripi), pripravljeni pa so tudi nekateri dokumenti za strateške infrastrukturne investicije. A, kot vemo, papir prenese vse, zato bo nujno še zavihati rokave. Zlasti zato, ker je pri prostorski zakonodaji še nekaj neznank, sripi šele nastajajo, začetek gradnje drugega tira pa je tudi velika neznanka, vključno z modelom financiranja.

Šepajoče reforme

Najbolj vladni ukrepi šepajo pri ključnih reformah. Zdravstvena reforma je v slepi ulici, saj se vlada umika apetitom po dodatnih prilivih, čeprav je očitno, da denar na veliko uhaja iz sistema zaradi neracionalne

porabe in tudi sumov korupcije. Priprava pokojninske reforme se ne premakne. Pri mini reformi trga dela so za zdaj, po začetku pogovorov, velike neznanke za delodajalce. Najhuje pa je na področju izobraževanja, ki zelo slabo posluša klice gospodarstva, naj mu vendarle bolj prisluhne. Predloga glede poklicev, ki so deficitarni, denimo že leto in pol ležita v predalih. Podjetnost in ustvarjalnost naj bi v osnovne, srednje poklicne šole in gimnazije uvedli šele leta 2023!

Zdravo gospodarstvo

Slaba trojka je zato objektivna ocena, ki pa ne bi niti približno zdržala, če ne bi Vlada RS imela te sreče, da pluje na valovih konjunktura. Lahko bi dejali, da ima vlada srečo na vrhovi. Zato je ključno vprašanje, kako nam bo leta 2020, ker še nismo izpeljali nobene resne reforme, razen javnega naročanja, ne pa, ali nam je leta 2016 res lepo.

Ta hip namreč doživljamo gospodarsko rast, izvoz se povečuje bolj kot v EU, podjetja so se drastično razdolžila. Gospodarstvo je na bistveno bolj zdravih temeljih kot leta 2008, pred krizo.

Bolne javne finance

Toda po drugi strani država ob egoističnih apetitih nekaterih poklicnih skupin v javnem sektorju izrazito počasi zmanjšuje javni dolg, za katerega namenjam milijardo evrov letno. Če se obresti zvišajo za eno odstotno točko, bo to takoj 300 milijonov evrov več. Boj proti korupciji je pomanjkljiv, kar jasno kažejo zadnje razkrite afere in anomalije v zdravstvu. Podobno, kot

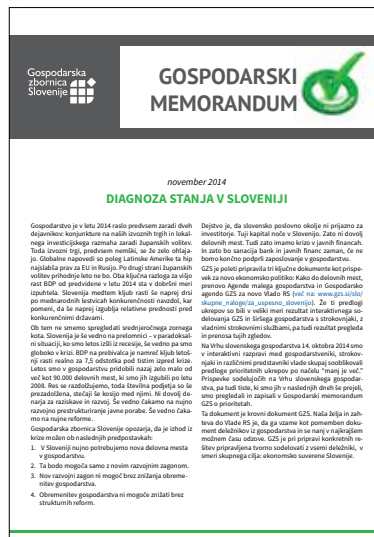
so to pred kakšnim letom razkrite afere v visokem javnem šolstvu. Proračun pa je premalo razvojen.

Ob takšnem vladanju bomo lahko veseli, če nam bo leta 2020 še tako kot v letu 2016. Četudi nam bo, pa bo to bolj posledica ugodnih evropskih in svetovnih razmer za gospodarstvo in učinkovitosti naših podjetij, ne pa ukrepov vlade. Seveda pa takšne razmere žal ne bodo trajale v nedogled.

Se še spomnite Schröderja?

Čas je, da se spet spomnimo Schröderjeve reforme. Izpeljal jo je v času konjunktura, da je manj bolelo. gg

Radikalni apetiti sindikatov, nerazvojni proračun in reformska suša. Kam nas bo to pripeljalo?

5 POZITIVNIH DOSEŽKOV

1. Reforma javnega naročanja v skladu z direktivo EU
2. Samostojna STO, stabilen vir financiranja turizma
3. Ukrepi proti veriženju podjetij
4. Zmanjšana obremenitev energetske intenzivne industrije
5. Potrjena strategija pametne specializacije

5 POMEMBNIH, A LE DELOMA URESNIČENIH DOSEŽKOV

1. Davčne blagajne, a brez okrepljenega boja proti šušmarjem
2. Razbremenitev stroškov dela, a le za 1 odstotek v dodani vrednosti
3. Funkcijska analiza javnega sektorja, a ne mednarodno primerljiva in poglobljena
4. Pristop k smernicam korporativne integritete – ni obveznega pristopa državnih družb
5. Presoja učinkov nove zakonodaje na gospodarstvo, a zelo okrnjeno

5 UKREPOV, KI SO VSAJ DELOMA ALI ŠE VEDNO V PRIPRAVI

1. Gradbena in prostorska zakonodaja
2. Strateška infrastruktura: strateški dokumenti s časovnico in modeli financiranja
3. Strateška razvojno-inovativna partnerstva (razpis v teku)
4. Sistemska podpora podjetij v tujini: Mednarodni izzivi 2017-18 pripravljeni
5. Podjetnost in ustvarjalnost v šole (v načrtu šele leta 2023!)

5 KRITIČNIH UKREPOV

1. Zdravstvena reforma: radikalni apetiti kljub številnim aferam in anomalijam
2. Pokojninska reforma: ni premika kljub neugodnim demografskim trendom
3. Mini reforma trga dela: velika negotovost za delodajalce
4. Izobraževanje za gospodarstvo: predlog o deficitarnih poklicih v predalu itn.
5. Tehnološki razvoj: še vedno ni razvojne inovacijske agencije

Memorandum 2014

